

FELJEGYZÉS

**a Baross téri régi óvoda épületében (2335 Taksony, Baross tér 7., hrsz.:1186)
2017. 08. 19-én történt falszakasz kidőlést követő helyszíni szemléről**

Szemle ideje: 2017. augusztus 22.

Szemlét tartotta: **Szomorjai Ferenc** okl. építőmérnök
Tartószerkezeti és épületszerkezeti szakértő
T-Sz-13-1946

Érces Ferenc építészmérnök, építőmérnök .
É3 01-4172; T 13-8365

Előzmények

Az épületet a Schwarczenberger család építette, de az építés évéről pontos adat nem áll rendelkezésre. Az épület sokáig kocsmaként funkcionált, a visszaemlékezések szerint a módosabb taksonyi iparosok látogatták.

1947-ben Schwarczenberger Antalt és családját kitelepítették Németországba, a kocsmát pedig községi tulajdonba vették. 1947 májusában ebbe az épületbe költözött az óvoda. A ma működő új óvoda épület átadásáig folyt ebben az épületben a kisgyermek nevelése.

Az épületben jelenleg a Rendőrség, a Polgárőrség, iroda-raktár, boksza edzőterem és íjász klub funkcionál.

Az épület műszaki állapota nem kielégítő, amortizálódott.

A helyszíni szemle szemrevételezés alapján (szerkezet bontás, feltárás nélkül) történt.

Az épület Szent Imre utcával párhuzamos hosszfőfalának egy szakasza, 2017. augusztus 19-re virradó hajnalban leomlott.

Az épület rövid leírása

Az épület háromszintes (részben alápincézett, földszint, padlás). A pince hagyományos taksonyi népi építészeti hagyományokat őrző helyiség. A közepén elhelyezkedő lépcsőháztérből két irányba, jobbra-balra nyílik a pince két tároló tere. A pince dongaboltozatos kialakítású, kisméretű téglából épített hagyományos szerkezet.

Az épület alapozása valószínűleg a teherhordó falszerkezetet alátámasztó síkalapozás, sávalap (az alapozás mélysége nem ismert). Az épület felmenő teherhordó falszerkezete és válaszfalai vegyes kialakításúak, túlnyomórészt vályogtégla és égetett téglák szerkezetűek. A falak hőszigetelés nélküliek. A földem fából készült, borított gerendaföldem, helyenként hőszigeteléssel fedve. A tetőszerkezet fából készült, hagyományos ácsszerkezet. A héjalása alátét héjazat nélküli cserépfedés.

A nyílászárók szintén vegyes képet mutatnak, a hagyományos gerébtokos ablaktól kezdve az üvegezett alumínium bejárati ajtóig. Az épület talajvíz, talajnedvesség elleni szigetelése nem ismert. A lábazat valószínűleg nincs ellátva szigeteléssel, mert az épület teljes területén erősen amortizálódott.

Az épület hagyományos kőporos, vakolt falburkolattal rendelkezik.

Helyszíni szemle megállapításai

Az épület Szent Imre utcával párhuzamos hosszfőfalának, két nyílászáróval végződő középső falszakasza, a nyílászárókkal együtt kidőlt, közel hét méter hosszban leomlott. (1. kép)

Az érintett falszakasz a földemig vályogtégla, felette fehér mészhomok téglák szerkezetű. A falszerkezet teljes magasságban leomlott. A vályogtégla fal alatt vízszigetelés nem látható. A falszerkezetet vasbeton koszorú nem zárta le. Az épület hosszfőfalas kialakítása miatt a borított gerenda földem fagerendái az érintett külső falra támaszkodtak egy teherelosztó szelemenre ültetve, amely szelemen érintett része a kidőlt falszakasz felett kiszakadt és leesett (2. kép).

A bokszolók által használt helyiség eredetileg három helyiségből állt, 2 foglalkoztatóból és egy irodából. A helyiség födémére szerelve 8 helyen bokszsák felfüggesztés látható.

Az épületrész födémszerkezete, tetőszerkezete az omlás következtében nem sérült.

A gyors és szakszerű beavatkozás (aládúcolás, megtámasztás) eredményeként az épület tovább nem károsodott (3. kép). A leomlott falszakasz folytatása a következő két ablak között is külső repedések alapján veszélyeztetett.

Lehetséges megoldások:

Az épület állaga, műszaki állapota függetlenül a falszakasz leomlásától, kifogásolható. Az épület megtartása esetén az állag javítása érdekében jelentős műszaki beavatkozásra van szükség. Ilyen irányú döntés esetén részletes állapotfelmérést, felújítási dokumentációt kell készíteni a szükséges és elégséges munkák meghatározása érdekében.

Az épület akár rövidtávú megtartása esetén elsődleges feladat a kidőlt fal pótlása. Ennek lépései:

1./ A bokszolók által használt helyiség födém szerkezetét a külső fal mentén teljes hosszában és a két pillér közötti harántirányú gerendát alá kell dúcolni. Fontos, hogy nem szabad a födémét túlemelni, csak a jelenlegi szint megtartásával szabad alátámasztani.

2./ A leomlott fal megmaradt részeit a csatlakozó szerkezeti határokig, illetve a belső pillért vissza kell bontani.

3./ 50 cm széles beton sávalap készítése min. 80 cm mélységben. A beton sávalap felső harmadát gerendaszerű vasszereléssel kell építeni (3+3 Ø14 mm hosszvasak, 25 cm-ként Ø6 mm kengyelek). A sávalapot a falszakasz végein és két helyen ki kell szélesíteni. A sávalap készítésnél figyelni kell a pince mellett húzódó szakaszra!

4./ Talajnedvesség ellen szigetelés készítése, GV-3 bitumenes lemez beépítésével

5./ A falszakasz két végén egy-egy 30/30 cm vasbeton merevítő pillér készül dilatálva a meglévő falszerkezetektől. A pillérek vasszerelése: 4 Ø14 mm hosszvasak, 25 cm-ként Ø6 mm kengyelekkel. A külső oldalon 8 cm hőszigetelés építése.

6./ 38 cm vastag kerámia téglafalazat készítése vasbeton pillérek között, két helyen (meglévő téglapillér helyén, illetve a középső főfalban lévő pillérrel szemben) 25 cm-t pillérként befordulva, ezek biztosítják az új falszakasz merevségét.

7./ Vasbeton koszorút kell készíteni a födémgerendák alatt (úgy, hogy a teherelosztó szelemen fekvődjön a koszorúra és kerüljön rögzítésre töcsavarokkal a koszorúhoz). A koszorú vasalása 4 Ø14 mm hosszvasak, 25 cm-ként Ø6 mm kengyelekkel. A vasbeton gerendák vasalatait és a koszorú vasalatait össze kell kötni. A koszorúra az alsó négy pillér felett vasbeton térdfal pilléreket kell építeni, összekötött vasszereléssel, 4 Ø14 mm hosszvasak, 25 cm-ként Ø6 mm kengyelekkel.

A külső oldalon 8 cm hőszigetelés építése.

8./ Az ún. térdfal visszafalazása az új koszorúra, pl. 30 cm vastag kerámia fal építése.

9./ Az érintett falszakasz melletti (Baross tér felé) lévő rossz állapotú kéményt a födémig vissza kell bontani.

Összegzés

A karbantartás ellenére a külső vályogtéglafalazat a nagy esőzések során nedvességet szívhatott magába, amely az elmúlt hetek mediterrán jellegű száraz meleg időszakában intenzív módon kiszáradhatott. Ennek hatására a vályog építőanyag kötési feladatai fellazulhattak, a falszerkezet elveszíthette állékonyságát, és leomlott.

A falszerkezet tönkremenetelében szerepet játszhatott a passzív állékonyságvesztésen túl a dinamikus terhelés is, amely a sport célú rendeltetés, elsősorban a födémre lógatott nagyszámú bokszsák következtében érte a tartószerkezeteket.

Rövidtávú megoldás lehet, ha a fentiek szerint elkészül az átmeneti helyreállítás, a kidőlt fal visszaépítése. De az épület rendeltetését újra kell gondolni.

Meg kell határozni az épület hosszabb távú sorsát, tervezett rendeltetését és ennek megfelelően szükséges a további intézkedések, műszaki megoldások beruházások elvégzése.

A helyreállítást követően az épület az erőtani követelmények kielégítése szempontjából a **tűrhető** állapotba sorolható.

Ezen állapothoz tartozóan az alábbi korlátozásokat kell betartani:

- a rendeltetés, használati mód nem okozhat a szerkezeteken dinamikus terheléseket,
- az épületet évente statikus szakértővel felül kell vizsgáltatni.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a vízszigetelés hiánya a szokványosnál gyorsabb állagromlást eredményez, ezért a korlátozások betartása kiemelten fontos.

Taksony, 2017. 09. 04.

Érces Ferenc

Szomorjai Ferenc

FOTÓ DOKUMENTÁCIÓ

1. kép

2. kép

3. *kép*